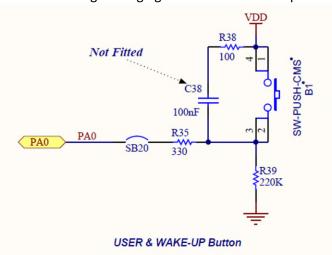
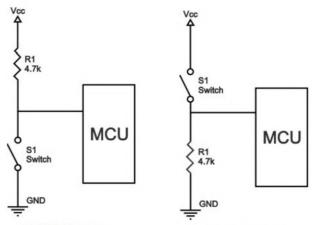
01 GPIO

Giriş

- Butonlar ve anahtarlar mikrodenetleyiciye giriş pini üzerinden lojik 1 ve lojik 0 olarak bilgi girişini sağlayan mekanik elemanlardır.
- Resimde görüldüğü gibi kullanıcı butonu A portunun 0. pinine bağlı ve pull down durumundadır.

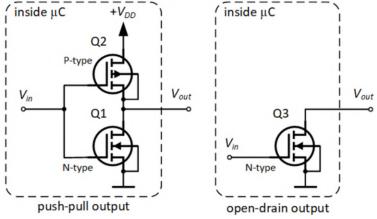

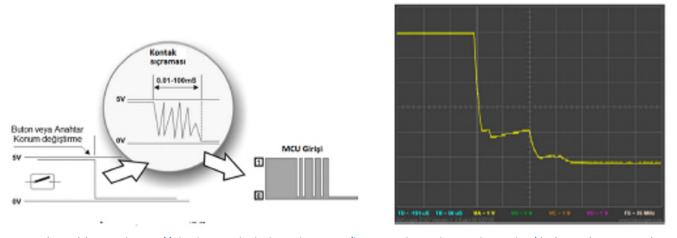
Pull-Up Direnç

Pull-Down Direnç

- PullUp bağlantıda GPIO girişi direnç üzerinden + beslemeye (VCC/VDD) bağlanır.
 Butona basılmadığı durumda GPIO girişinde lojik 1 vardır.
 Butona basıldığı durumda girişe 0V (lojik 0) uygulanmış olur.
- PullDown bağlantıda, GPIO girişi direnç üzerinden GND ye bağlanır.
 Butona basılmadığı durumda girişte lojik 0 bulunur.
 Butona basıldığı durumda buton üzerinden lojik 1 uygulanmış olur.

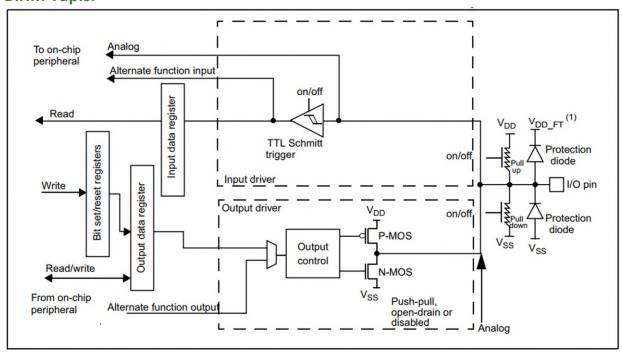

• Buton ve anahtarda konum değiştiğinde arktan dolayı mikrodenetleyici girişinde çok sayıda istenmeyen lojik değer oluşur. Bu duruma ark deniyor.

• Ark problemini https://akademi.robolinkmarket.com/buton-arki-nedir-nasil-cozulur/ linkten donanımsal ve yazılımsal olarak paylaşılan çözümleri inceleyip uygulayabiliriz.

Birim Yapısı

Register

Offset	Register	30	28	27	25	23	22	20	19	18	17	16	15	4 6	2	=	10	6	8	7	9	2	4	3	2	-	0
0x00	GPIOx_MODER (where x = CI/J/K)	MODER15[1:0]		MODER11[1:0]		MODER10[1:0]		MODER9[1:0]		MODER8[1:0]			MODER6[1:0]		MODER5[1:0]			MODER3[1:0]		MODER2[1:0]		MODER1[1:0]		MODER0[1:0]			
	Reset value	0 0	0 0	0 0	0 0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (	0
0x04	GPIOx_ OTYPER (where x = AI/J/K) Reset value	Reserved											OT15	OT13		OT11	OT10			0 017	O 0T6	o 0T5	O 074	o 0T3	o 0T2	0 OT0	200
	7,000,70,00													+				OSPEEDR4[1:0]	+			\vdash		Н		\vdash	
0x08	GPIOx_ OSPEEDR (where x = A.I/J/K except B)			OSPEEDR13[1:0]	OSPEEDR12[1:0]	OSPEEDR11[1:0]		OSPEEDR10[1:0]		OSPEEDR9[1:0]			OSPEEDR7[1:0]		OSPEEDR6[1:0]		OSPEEDR5[1:0]			OSPEEDR3[1:0]		OSPEEDR2[1:0]		OSPEEDR1[1:0]		OSPEEDR0[1:0]	
	Reset value	0 0	0 0	0 0	0 0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (	0
0x0C	GPIOx_PUPDR (where x = Cl/J/K)	PUPDR15[1:0]	PUPDR14[1:0]	PUPDR13[1:0]	PUPDR12[1:0]	PUPDR11[1:0]	PUPDR11[1:0] PUPDR10[1:0]		PUPDR9[1:0]		PUPDR8[1:0]		PUPDR7[1:0] PUPDR6[1:0]		PUPDR5[1:0]		PUPDR4[1:0]		PUPDR3[1:0]		PUPDR2[1:0]		PUPDR1[1:0]		PUPDR0[1:0]		
i i	Reset value	0 0	0 0	0 0	0 0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (	0
0x10	GPIOx_IDR (where x = AI/J/K) Reset value		Reserved										× IDR15	x x		× IDR11	× IDR10		_	x IDR7	× IDR6	× IDR5	× IDR4	x IDR3	× IDR2	x DR1	X
0x14	GPIOx_ODR (where x = AI/J/K)	Reserved CO										ODR15	ODR13	ODR12	ODR11	ODR 10	ODR9	ODR8	ODR7	ODR6	ODRS	ODR4	ODR3	ODR2	ODR1	200	
	Reset value													0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (	0
0x18	GPIOx_BSRR (where x = AI/J/K)	BR15 BR14	BR13	BR11 BR10	BR8	\perp	BR6 BR5				\perp	BRO	BS15		_	_	BS10									BS1	
0x1C	Reset value GPIOx_LCKR (where x = AI/J/K)	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0										_	LCK15	3 2	LCK12	2		LCK9	<u> </u>		7	7	7	7	<u>۲</u>	LCK1	_
	Reset value		0										0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0x20	GPIOx_AFRL (where x = AI/J/K)		.7[3:0]	AFRL5[3:0]			AFRL4[3:0]				AFRL3[3:0]			AFRL2[3:0]				AFRL1[3:0]				AFRL0					
	Reset value	0 0	0 0	0 0	0 0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 (	)
0x24	GPIOx_AFRH (where x = AI/J)		15[3:0]					AFRH12[3			AFR							AFRH9[3:0]				AFRH8[3:0]					
	Reset value	0 0	0 0	0 0	0 0	U	0 0	0	U	U	U	U	U	0	0	0	0	0	U	U	U	U	U	U	U	0 (	J

- **GPIOx_MODER (Mode Register)**, her pin için iki bit kullanılır. Giriş, çıkış, alternatif fonksiyon veya analog modunu seçmek için kullanılır.
- **GPIOx_OTYPER (Output Type Register)**, her pin için bir bit kullanılır. Push-pull veya Open-drain çıkış tipini seçmek için kullanılır.
- **GPIOx_OSPEEDR (Output Speed Register)**, her pin için iki bit kullanılır. Çıkış hızını kontrol etmek için kullanılır.
- **GPIOx_PUPDR (Pull-up/Pull-down Register)**, her pin için iki bit kullanılır. Dahili pull-up veya pull-down direncini etkinleştirmek için kullanılır.
- **GPIOx_IDR (Input Data Register)**, her pin için bir bit kullanılır. Pinin mevcut durumunu okumak için kullanılır.
- **GPIOx_ODR (Output Data Register)**, her pin için bir bit kullanılır. Çıkış durumunu ayarlamak veya temizlemek için kullanılır.
- **GPIOx_BSRR (Bit Set/Reset Register)**, her pin için iki bit içerir. Bir GPIO pininin durumunu set etmek veya resetlemek için kullanılır.
- GPIOx_LCKR (Lock Register), her pin için bir bit içerir. GPIO pin konfigürasyonunun kilitlenmesini sağlar.

• **GPIOx_AFRL** ve **GPIOx_AFRH** (Alternate Function Low/High Register), her biri 32-bit uzunluğunda iki registerdir ve her pin için dört bit içerir. GPIO pinlerinin alternatif fonksiyonlarını belirlemek için kullanılır.

Kontrol Yöntemleri

- GPIO pinlerini kontrol etmek için iki temel yöntem vardır. Bunlar interrupt ve polling. İşlemcinin ve uygulamanın gereksinimlerine bağlı olarak her iki yöntem de tercih edilebilir.
- Polling yöntemi, mikrodenetleyici tarafından belirli bir durumun sürekli olarak kontrol edilmesine dayanır.
 Örneğin, bir GPIO pininin durumu sürekli bir döngü içinde kontrol edilebilir.
 Avantajları basit ve doğrudan bir yaklaşım ile donanım ve yazılım karmaşıklığı düşüktür.
 - Dezavantajları sürekli olarak işlem yaparak sistem kaynaklarını tüketir. Anında tepki verme yeteneği sınırlıdır.
 - Basit uygulamalarda veya sürekli düşük güç tüketimi gerektiren durumlarda tercih edilebilir. Kesmelerin işlemi engelleyeceği veya karmaşık hale getireceği durumlarda kullanışlıdır. Zamanlama veya hızlı tepki gerekli olmadığında kullanılabilir.
- Interrupt yöntemi, bir olay (örneğin, GPIO pininin durum değiştirmesi) gerçekleştiğinde normal programın çalışmasını kesip belirli bir kesme servis rutinini çalıştırarak olaya tepki verir.
 - Avantajları düşük enerji tüketimi, çünkü işlemci, beklenmeyen olaylar olana kadar bekler. Anında tepki verme yeteneği yüksektir.
 - Dezavantajları, Kod karmaşıklığı ve debug işlemleri artabilir. Zamanlaması hassas olabilir ve bazı durumlarda kesmeler birbirini engelleyebilir.
 - Anında tepki gerektiren durumlarda (örneğin, düğme basıldığında). Enerji tüketiminin daha fazla toleranslı olduğu durumlarda. Sık sık kontrol etmenin pratik olmadığı durumlar için uygun bir seçenektir.
- Genel olarak, interrupt yöntemi, enerji tüketimi veya anında tepki gereksinimleri gibi durumlarda daha uygun olabilirken, sadece belirli durumlarda kontrol yapılması gereken basit uygulamalarda polling sorgulama kullanılabilir.